

Med egne ord

Kalle Moene

Victor D. Norman

Hege Skjæie

Erna Solberg

Jonas Gahr Støre

På seminar i Davos

De kommer i egne jetfly for å fortelle oss at ulikheten i verden er litt for stor.

Den globalt orienterte eliten som møttes i Davos denne uken representerer stort sett den rikeste tidelen av verdens rikeste én prosent. De eier snart mer enn resten av jordens befolkning. Er de mest tjent med at den økende ulikheten fortsetter?

Hvilken inntektsfordeling i dag som gir høyest inntekt til disse aller rikeste i morgen, er langt fra opplagt. Dersom den økonomiske veksten var gitt og alle økonomiske og sosiale ordninger var stabile, ville de styrtrike få mest når ulikheten er størst. Men alt annet er ikke gitt. Stor ulikhet kan skape ineffektivitet og sløsing, politisk ustabilitet og en følelse av maktesløshet i store deler av befolkningen.

Alt dette kan ramme den økonomiske veksten og kanskje også den rådende økonomiske verdensorden. Spørsmålet er derfor om de rikeste som gruppe er best tjent med en mindre andel av en større kake? Valget av Trump og beslutningen om brexit har gjort det klart for stadig flere hvordan ordningene, som har vært grunnlaget for de fleste rikers urimelige høye inntekt, kan ødelegges nettopp på grunn av denne økende ulikheten.

Det som skjer kan vi kanskje tenke på som en automatisk, men kostbar, form for kollektive forhandlinger gjennom protest og opprør. Der en ikke kan forvente så mye av slike reaksjoner, kan de allerde styrtrike tjene mest på å fortsette som før. Kina kan kanskje være et eksempel. Men der reaksjonene kan bli alvorlig, tjener de styrtrike mest på litt moderasjon. Jeg tror lederne for den globale maktelitens årlige møte i Davos heller i den siste retningen – til tross for at Kina seiler opp som ett av deres favorittland.

Ved å gjøre forskjellene litt mindre og ved å øke det globale samarbeidet gjennom inkludering av økonomisk vekst skal de forbedre verdensøkonomien, sier World Economic Forum. Det høres uforpliktende ut. Likedan er det når lederne Klaus Schwab spør hvordan vi kan gjenskape den sosiale kontrakten mellom næringsliv og folk flest – uten å påvise i hvilken grad en slik pakt noen gang har vært til stede i de enkelte landene.

Limosiner kjører i kø nedover promenadegaten i Davos. Eliten som møttes i World Economic Forum denne uken eier snart mer enn resten av jordens befolkning. Foto: Coffrini Fabrice /AFP/NTB Scanpix

Med egne ord Kalle Moene

World Economic Forum representerer interessene til de mest globaliseringsvennlige næringslivslederne i verden. Hvem drar i egne jetfly til Davos for å fortelle at ulikheten i verden er litt for stor? De 2500 deltagerne er ordnet i hierarkisk. Øverst står en liten gruppe partnere som trolig betaler mer enn to millioner hver i årlig avgift. Blant dem er også representanter for selskaper som er idømt millionbøter for alvorlig korrupsjon. Nederst står menige Davos-deltagere som også betaler store beløp for å delta. De fleste ønsker noe mer enn frihandel og kapitalmobilitet: De vil gi internasjonale storselskaper politiske rettigheter utover det en fri handel gir.

Hva får de igjen for å møtes? Alle ønsker selvsagt valuta for pengene de har betalt. Det får de – på sikt. I snøværet i Davos kommer også en rekke politiske ledere (som ikke må betale) og toppbyråkrater. Alt i alt utgjør denne gruppen fra offentlig sektor nesten halvparten av deltagerne. Det gir en enestående mulighet for World Economic Forum til å påvirke politikken og til å sette dagsorden for diskusjonene i mange land.

Organisasjonen utgir dessuten en rekke publikasjoner der blant annet internasjonale indekstrangeringer av forskjellige forhold får stor plass. Media elsker det. Hvilke land er på topp og hvilke land kommer lenger nede på listen? Oppmerksomheten som disse listene får kan stimulere politiske ledere i hvert land til å konkurrere om plassene – og derved konkurrere om å sette World Economic Forums prinsipper for hvordan økonomien best bør organiseres ut i livet.

Mye av det som skjer i Davos denne uken må sees i lys av at den globaliserte makteliten nå møter økende konkurranse i viktige land fra en mer innoverskende nasjonal maktelite med klare høyrepulistiske trekk. Få av dem var i Davos. Mens den utoverskende makteliten lover omfordeling gjennom inkludering av vekst, lover den innoverskende makteliten omfordeling gjennom proteksjonisme. Ingen av dem overbeviser helt. Den

Hvilken inntektsfordeling i dag som gir høyest inntekt til disse aller rikeste i morgen, er langt fra opplagt

første strategien kan lykkes dersom omfordelingen støttes av mer sosial organisering og større motmakt til folkelige organisasjoner. Proteksjonisme derimot støtter særinteresser og nye ulikheter.

Uansett hvem som vinner i dagens situasjon, er faren at de aller rikeste – de som har kjørt deler av verdensøkonomien i grøften – fortsatt skal lede i tråd med deres interesser. Men slik er det jo i de fleste land: de som har rikdommen, styrer politikken – og de som styrer politikken, får rikdommen.

Kalle Moene, professor ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo

Mer debatt på side 26-28

Oljefondet og kriseberedskap
Knut Christian Myhre og Svein H. Gullbekk

De ukjente datapionerene
Pål Nygaard

Ap forstår ikke privat eierskap
Svein Flåtten

Studentenes leder
Hans Christian Paulsen

Uppresist om pensjon
Pål Kvernaas og Martin Haukland

Lest siden sist

Jeg var usikker på fremtiden. Jeg hadde ti millioner i egenkapital i aksjemarkedet og var usikker på om det var liv laga.

Privatinvestor Ketil Skorstad forteller Finansavisen om tro og tvil.

Det er en rolig start på 2017 for de fleste kulturene, men et noe økende salg og bedring i omsetningen for grønnsaker og poteter denne uken.

Kulturnytt fra Landbruksdirektoratet.

Er det mulig å få passion for sement?

DNB-sjef Rune Bjerke bedyrer i Finansavisen at han elsker stein og vann.

Tirsdag kan du få 1500 kr om du bruker dieselbil i Oslo
Aftenposten sender ut pushvarsel som kan ha ledet enkelte dieselbileiere ut på ville veier.

Etter at Nato fikk ny generalsekretær, har normale samfunnsøkonomiske argumenter nærmest forsvunnet ut av norsk klimadebatt.

Professor Einar Lie skriver i Aftenposten om samfunnsøkonomer på defensiven og hvem som mangler i debatten.

Drit i det no, da. Hvem skal betale?

Programleder Cato Husabø Fossen i NRKs Politisk kvarter har ikke lyst til å høre Rasmus Hansson fra Miljøpartiet De Grønne snakke mer om at olje.

Vi er mange ganger blitt hundset når vi har sagt at det finnes et alternativ til EØS.

Senterpartiets Liv Signe Navarsete snakker ut i Aftenposten om hvordan det er å være en forfulgt minoritet.

Dette er trønderske banneord, og er en typisk trøndersk måte å uttale seg på.

Studieleder Kristin Braatas i Nordre Aker Frp prøver i VG å trekke alle trøndere med seg ned i gjermen etter at hun skrev blant annet «vietnameser-megge» på Facebook.

KRAGERØ: Politidirektoratet opprettholder lensmannskontoret i Drangedal.

KV-Kragerø Blad Vestmar

lestsidsist@dn.no

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentralbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no **Telefaks:** 22 00 11 10

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replikk:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.